

7. a

Dragi moji,

lepo pozdravljeni. Imamo še nekaj energije za delo? Kaj bomo počeli ta teden? Preveriti moramo, ali smo pri znanju stavčnih členov že mojstri ali le vajenci. Torej ...

- V delovnem zvezku nas čaka poglavje *Z vajo do znanja*.

Nalog je kar nekaj; a tudi vašega znanja ni nič manj (ali ga vsaj ne bi smelo biti). Priporočam, da ne naredite vseh vaj naenkrat. Bolje je, če jih nekaj naredite in preverite, kako vam je šlo. Drugič pa naprej na enak način in nato še tretjič na enak način. Velja? Tako bo šlo zagotovo lažje in bolje. Nekaj dodatnih navodil – mogoče je najbolje, da si jih pripišete v DZ, še preden se lotite reševanja nalog: 2. nalogo lahko naredite ustno; le črtajte si sproti, katero besedo ste že uporabili; pri 3. nalogi osebke podčrtajte z ravno črto; pri 4. nalogi barvanje ni potrebno; povedke podvijugajte, osebke pa podčrtajte z ravno črto; pri 5. nalogi predmete podčrtajte z dvema ravnima črtama (pazite: ni nujno, da je predmet le ena beseda, lahko jih je več); 6. nalogo lahko naredite ustno. Pri 7. nalogi poleg »trave, torej //« pripišite č, če gre za prislovno določilo časa, ter k, če gre za prislovno določilo kraja (pod besede/besedne zveze). 8. naloga žal nima zapisanega primera, zato ga dodajam: *Matije zaradi bolezni ni bilo v šoli. ali Petra se zaradi premalo časa ni naučila pesmice*. Pri 9. nalogi odgovarjate na vprašalnico: Kako? Pri 12. nalogi izpis ni potreben; le v stavku podčrtajte stavčne člene, in sicer v vrstnem redu: 1. podvijugajte povedek; 2. z ravno črto podčrtajte osebek (če je); 3. podčrtajte vsa prislovna določila (////////), ki se pojavijo; 4. z dvema ravnima črtama podčrtajte vse predmete (če so). Pri 13. nalogi POD besedo zapišite, za kateri stavčni člen gre. Ker stavčne člene podčrtujemo in ne nadčrtujemo, torej pišemo pod črto in ne nad črto – navodilo ni pravilno.

Ko ste s tem delom gotovi, najprej preverite, koliko težav ste imeli pri celotnem delu (pregledali ste, upam, sproti, po spodaj priloženih rešitvah). Nato se samostojno ocenite, ali ste res že na cilju ali potrebujete kaj dodatne vaje. Kje jo lahko dobite, veste, kajne? Samo povejte mi, kateri od stavčnih členov vam še dela težave (ali pa celota).

Potem pa ... možgane na pašo (= počivati).

V upanju, da so stavčni členi za vas izziv, ki ste ga uspešno premagali, vas lepo pozdravljam,

vaša ga. Mojca

REŠITVE

- 1. naloga** Povedki: se je dogajalo, so vabile, se je slišalo, imeli so, je bilo, ni hotel zamuditi, so se veselili
- 2. naloga** Osebkí so: mama, Vsak družinski član, jaz, dnevna soba, ta, umazanija, naša glavna kuharica, naš najstarejši član/oče, spalnica, ta soba, oče/naj najstarejši moški član, krivica
- 3. naloga** Osebkí so: nevihta, učenci Osnovne šole Bučka, njihova učiteljica, rumeno sonce, malo naveličani, a povsem suhi otroci **PAZITE, DA IMATE PODČRTANO CELOTO; SICER REŠITEV NI PRAVILNA. VEDNO IŠČEMO CELOTNI ODGOVOR NA DOLOČENO VPRAŠANJE.**
a) Nasmejalo se je izza oblakov. b) **DA** Pojasnilo: Vem, da je to sonce, ugotovim lahko iz povedka oz. iz prejšnjega stavka/iz sobesedila.
- 4. naloga** Povedki: se odpravi, ne odvrne, se začenjajo, tarnajo, se veselijo, (si) krajšajo, se spleča potrpeti, so garali. Osebkí: veliko družin, gneča na cestah, dolge vrste, mnogi, starši in otroci, otroci, vsi
- 5. naloga** **PAZITE, DA IMATE PODČRTANO CELOTO; DRUGAČE REŠITEV NI PRAVILNA.** Nekateri si počitnic ne predstavljajo brez knjige. Po zaključku šolskega leta jih noge kar same odnesejo proti knjižnici. Domov prinesejo celo skladovnico knjig. Drugi ljubijo lenarjenje. Na vrtu razpnejo visečo mrežo. Zleknjeni razmišljajo o načrtih za dolge dneve. Kmalu se naveličajo samote. Med prvimi dobrimi idejam je zagotovo mestni bazen. Izbrskajo drobiž. Pokličejo prijatelje. Voda jih prijetno osveži. Med nami so popotniki. S starši načrtujejo dolga potovanja. Želijo si ogledati evropska mesta. Nihče jim ne more vzeti užitka ob ogledu znamenitosti.
- 6. naloga** Ustno, npr.: Natarar postreže dobro večerjo. Poštar raznaša pisma in težke pakete. Mi/Sošolci ponavljamo/ponavljajo novo snov. Mi/Sošolci pišemo/pišejo test iz angleških nepravilnih glagolov. Petra razmišlja o nakupu novih sandalov. Burja prinese lepo vreme. Učenje omogoča življenjski uspeh. Modrec uči potrpežljivosti.
- 7. naloga** Prislovna določila kraja: v mestni državi Šparta, v njej, na prostranih območjih v več naseljih ob reki Evrotas, ob najrodovitnejši zemlji, v vojne, na tujih kmetijah. Prislovna določila časa: med 8. in 6. stoletjem pr. n. št., v tem času, med opravljanjem državniških nalog, pogosto, v mirnem času, v tem zgodovinskem obdobju, vsako leto.
- PAZITE, DA IMATE PODČRTANO CELOTO; DRUGAČE VAŠA REŠITEV NI PRAVILNA.**
- 8. naloga** Zaradi bolezni Matije ni bilo v šoli./Matije ni bilo v šoli zaradi bolezni. Zaradi premalo (pomanjkanja) časa se Petra ni naučila pesmice./Petra se ni naučila pesmice zaradi pomanjkanja časa/zaradi premalo časa. Miha je pokukal skozi ključavnico v sobo zaradi radovednosti/iz radovednosti./Zaradi radovednosti/Iz radovednosti je Miha pokukal skozi ključavnico v sobo. Športni dan je odpadel zaradi dežja./Zaradi dežja je odpadel športni dan. Danes nimamo večerje zaradi mamine odsotnosti./Zaradi mamine odsotnosti danes nimamo večerje. Gledališka predstava bo odpadla zaradi bolezni glavnega igralca./Zaradi bolezni glavnega igralca bo danes odpadla predstava.
- 9. naloga** Npr.: (možnih je več rešitev): Čevlje si je dobro/vestno/natančno očistil. Pismo je lastnoročno/nečitljivo/sama podpisala. Jutri bo vreme pretežno/zelo/povsem oblačno. Kosilo bo z veseljem/iz obupa/navdušeno skuhalo sama. Soseba na ulici je prijazno/komaj/mimogrede pozdravil. Do hrane se je treba lepo/primerno/spoštljivo obnašati. Film je pogledal mimogrede/z navdušenjem/v solzah. Pred jutrišnjo tekmo se mora dobro/pošteno/v miru naspati. Iskanja prislovnih določil sem se resno/temeljito/površno lotila.
- 10. naloga** Kje se najboljše počutim? Ob morju. Kdaj so živeli dinozavri? V davnih časih. Kako je tujec odpeljal z bencinskega servisa? Brez plačila. Zakaj sta se danes dopoldne spet prepirala? Zaradi bratove nevoščljivosti. Kje se zvečer dobiva? Pred koncertno dvorano. Kdaj bomo počitnice preživljali na Marsu? V prihodnjem tisočletju. Zakaj je očetu slabo že ves dan? Zaradi pokvarjene hrane. V odgovorih se pojavljajo (različna) prislovna določila.

11. naloga Možnih je več rešitev; prislovno določilo pa je vedno iste vrste, kot je napisano. Npr.: Tanja se zaradi samote (p. d. v.) že celotno popoldne (p. d. č.) v svoji sobi (p. d. k.) naveličano (p. d. n.) igra s punčko. Pes pred sosedovo hišo (p. d. k.) zaradi starosti (p. d. v.) ves čas (p. d. č.) hudobno (p. d. n.) laja na mimoidoče. Učenec je v ponedeljek (p. d. č.) zaradi zamude avtobusa (p. d. v.) nehote (p. d. n.) v glasbeni šoli (p. d. k.) zamudil pouk. Prijatelj mi bo popoldne (p. d. č.) iz solidarnosti (p. d. v.) z veseljem (p. d. n.) pomagal rešiti nalogo kar pri meni doma (p. d. k.)

12. naloga ZA VAS JE DOVOLJ, ČE IMATE PODČRTANO; SAMA SEM IZPISALA, DA SE BOSTE BOLJE ZNAŠLI.

Na koncu pomola se je v sončnem zahodu ponosno zibala Petrova jadrnica.

Osebek	Petrova jadrnica	Prisl. dol. časa	v sončnem zahodu
Povedek	se je zibala	Prisl. dol. vzroka	/
Predmet	/	Prisl. dol. načina	ponosno
Prisl. dol. kraja	Na koncu pomola		

Velika množica ljudi jo je z začudenjem opazovala.

Osebek	Velika množica ljudi	Prisl. dol. časa	/
Povedek	je opazovala	Prisl. dol. vzroka	/
Predmet	jo	Prisl. dol. načina	z začudenjem
Prisl. dol. kraja	/		

Na vrh jambora je Peter prejšnji dan obesil veliko zastavo z belim galebom na sredi.

Osebek	Peter	Prisl. dol. časa	prejšnji dan
Povedek	je obesil	Prisl. dol. vzroka	/
Predmet	veliko zastavo z belim galebom na sredi	Prisl. dol. načina	/
Prisl. dol. kraja	Na vrh jambora		

Zaradi rahlega vetra se je galeb občasno skril.

Osebek	galeb	Prisl. dol. časa	občasno
Povedek	se je skril	Prisl. dol. vzroka	Zaradi rahlega vetra
Predmet	/	Prisl. dol. načina	/
Prisl. dol. kraja	/		

Petra je ob pogledu na presenečeno množico navdajalo veliko veselje.

Osebek	veliko veselje	Prisl. dol. časa	ob pogledu na presenečeno množico
Povedek	je navdajalo	Prisl. dol. vzroka	/
Predmet	Petra	Prisl. dol. načina	/
Prisl. dol. kraja	/		

13. naloga

Moja sestra ne mara **rib (predmet)**. Naši sosedje (**osebek**) pa jih zelo radi pečejo. Vonj po ribah se **zaradi slabega prezračevanja (prislovno določilo vzroka)** širi tudi **k nam (prislovno določilo kraja)**. Takrat (**prislovno določilo časa**) moja sestra **jezno (prislovno določilo načina)** zapira okna in vrata. Najhuje jo moti vonj **v njeni sobi (prislovno določilo kraja)**. Mama **jo (predmet)** opozarja, da lahko vsakdo v svojem stanovanju **kuha (povedek)** po svojih željah.

14. naloga

Od sramu se je Maja skrila v kot svoje sobe.
 Pred davnimi leti je tod tekla železniška proga.
 Nad vasjo se je razdivjala nevihta.
 Naš kraj je poleti dobil novo knjižnico.
 Predsednik RS se je udeležil Istrskega maratona.
 Prebrane knjige vrnite v knjižnico.
 Za odhajajočim človekom sem glasno zaklical.
 Včeraj smo se učili o Rimljanih.

Kam se je skrila? prisl. dol. kraja
 Kdaj je tekla? prisl. dol. časa
 Kdo ali kaj se je razdivjala? osebek
 Kdo ali kaj je dobil? osebek
 Kaj je naredil? povedek
 Koga ali kaj vrnite? predmet
 Kako sem zaklical? prisl. dol. načina
 O kom ali čem smo se učili? predmet

*Marsikdo jim je zavidal njihovo znanje.
S težkim srcem je mami povedal za slabo oceno.
K nam je prišla teta iz Maribora.
Iz Maribora je k nam prišla teta.
Bratec se ji je zvito nasmehnil.
Z njim sploh ni spregovorila.*

*Komu ali čemu je zavidal? predmet
Kako je povedal? prisl. dol. načina
Kdo ali kaj je prišel? osebek
Od kod je prišla? prisl. dol. kraja
Komu ali čemu se je nasmehnil? predmet
S kom ali čim ni spregovorila? predmet*